

мотивів діяльності та зовнішніх, що створюються ринковим середовищем), а також може пристосовуватись до швидкоплинних змін як зовнішнього, так і внутрішнього середовища;

– капітал є системою, що самоорганізується, самостійно забезпечує підтримку умов функціонування, тобто довільну зміну природних форм, обмін ресурсами всередині системи та із зовнішнім середовищем;

– капітал є системою, що саморегулюється: самостійно забезпечує приведення системи управління його складовими у відповідність змінам умов функціонування;

– капітал є системою, що саморозвивається: самостійно забезпечує умови довготривалого існування та розвитку у відповідності зі своєю сутністю та призначенням у суспільстві взагалі та на підприємстві зокрема.

З метою дієвого контролю за станом та використанням коштів на фінансування капітальних вкладень для аналітичного обліку на рахунку 441 «Прибуток нерозподілений» пропонується відкрити субрахунок «Прибуток нерозподілений минулих років, спрямований на придбання необоротних активів».

У міру використання прибутку на придбання необоротних активів і здійснення інших капітальних вкладень одночасно з кореспонденцією рахунків за дебетом рахунку 10 «Основні засоби» і кредиту рахунку 15 «Капітальні інвестиції» застосовується внутрішня кореспонденція по субрахунку рахунку 441 «Прибуток нерозподілений».

Коли після бухгалтерського запису за субрахунком 441 «Прибуток нерозподілений» сальдо субрахунку стане дебетовим, можна говорити про те, що підприємство використовує в якості джерела фінансування капітальних вкладень, що спрямовуються на забезпечення виробничого розвитку підприємства, оборотні кошти.

Таким чином, власний капітал підприємства як об'єктивно існуюча економічна категорія забезпечує процес фінансування господарської діяльності сільськогосподарських підприємств і є важливим фактором їх розвитку і національної економіки України в цілому.

Список використаних джерел

1. Заруба, І. Зменшення статутного капіталу: облік у ТОВ та інвестора-юрособи. Все про бухгалтерський облік. 2018. № 33 (6 квіт.). С. 9-15.
2. Камінська, Т. Г. Бухгалтерський облік виробництва як основного етапу кругообороту капіталу. Економіка розвитку. 2013. № 2. С. 86-90.
3. Козир, О. Операції зі статутним капіталом ТОВ: особливості обліку та оподаткування. Аудитор України. 2018. № 6. С. 24-30.
4. Кушина, О. Виправлення помилок в обліку власного капіталу. Збірник систематизованого законодавства. 2016. № 6. С. 151-161.

Володимир Мацьків

аспірант,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,

м. Івано-Франківськ

ВПЛИВ ГРОШОВОГО ПОТОКУ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Процес підприємницької діяльності суб'єкта господарювання вимагає відповідного фінансового забезпечення. Тому основою стабільності підприємницької діяльності суб'єкта господарювання є позитивний грошовий потік і його здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед контрагентами за товарними операціями, перед бюджетом, а також перед кредитними організаціями і працівниками підприємства. Визначення фінансової стійкості є важливим завданням, тому що від неї залежить здатність підприємства генерувати грошові потоки. Наявність грошей у підприємства визначає можливість його функціонування і подальшого розвитку. Саме тому управління фінансами є важливою складовою в системі менеджменту підприємства.

Поняття «грошовий потік» трактується в основному з позиції руху грошових коштів. Однак не акцентується при цьому їх зміна за певний період часу в розрізі окремих груп діяльності економічного суб'єкта.

Грошові потоки поділяють по відношенню до різних видів діяльності (операційної, фінансової, інвестиційної). Тому доцільним є їх трактування як сукупності розподілених у часі обсягів надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів в процесі здійснення операційної, фінансової, інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання. При цьому надходження грошових коштів характеризують позитивний грошовий потік, а вибуття грошових коштів – негативний грошовий потік.

Існують різні підходи до групування грошових потоків за видами діяльності:

- грошові потоки від операційної діяльності організації, переважно від основної, що приносить дохід діяльності. Тому вони є результатом операцій та інших подій, що враховуються при визначенні прибутку або збитку;

- грошові потоки – це сума фактично здійснених витрат, пов'язаних з придбанням ресурсів, необхідних для отримання майбутніх доходів і грошових потоків;

- грошові потоки підприємства від операцій, пов'язаних із залученням фінансування на борговій основі, що призводять до зміни величини і структури капіталу та позикових коштів підприємства;

- грошові потоки підприємства, що виникають в результаті придбання, створення або вибуття необоротних активів підприємства.

Класифікація грошових потоків, призначена для визначення вартості підприємства, дає змогу оцінити:

- вільний грошовий потік, як фактичний грошовий потік підприємства від основної діяльності, без зобов'язань;

- валовий грошовий потік, доступний для підтримки і розвитку бізнесу;

- інвестиційний і фінансовий потоки, а також позитивний і негативний потоки грошових коштів.

Грошові потоки відіграють величезну роль, а саме:

- обслуговують всю фінансову діяльність підприємства і формують його систему «фінансового кровообігу»;

- забезпечують фінансову рівновагу підприємства в процесі його стратегічного розвитку. Темпи цього розвитку, фінансова стійкість підприємства значною мірою залежить від того, наскільки різні види потоків грошових коштів синхронізовані між собою за обсягами і в часі;

- сприяють підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу підприємства. Будь-який збій у здійсненні платежів негативно позначається на формуванні виробничих запасів сировини і матеріалів, рівні продуктивності праці, реалізації готової продукції тощо;

- дають змогу скоротити потребу підприємства в позиковому капіталі. Активно керуючи грошовими потоками, можна забезпечити більш раціональне і економне використання власних фінансових ресурсів, сформованих із внутрішніх джерел, знизити залежність темпів розвитку підприємства від залучених кредитів;

- є важливим фінансовим важелем забезпечення прискорення обороту капіталу підприємства, який сприяє скороченню тривалості виробничого і фінансового циклів, що досягається в процесі результативності управління грошовими потоками, а також знижує потреби в капіталі, що обслуговує господарську діяльність підприємства. Це забезпечує підприємству зростання суми прибутку;

- забезпечують зниження ризику неплатоспроможності підприємства, що досягаються при синхронізації надходження і виплат грошових коштів;

- дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток, що генерується безпосередньо його грошовими активами (наприклад, ефективне використання тимчасово вільних залишків грошових коштів у складі оборотних активів, а також накопичення інвестиційних ресурсів у здійсненні фінансових інвестицій).

Найважливішою передумовою здійснення оптимізації грошових потоків є вивчення факторів, що впливають на їх обсяги і характер формування в часі. Ці фактори можна поділити на зовнішні і внутрішні. До зовнішніх факторів належать:

1. Кон'юнктура товарного ринку. Підвищення кон'юнктури товарного ринку, в сегменті якого підприємство здійснює свою операційну діяльність, призводить до зростання обсягу позитивного грошового потоку за цим видом господарської діяльності.

2. Кон'юнктура фондового ринку. Характер цієї кон'юнктури впливає, перш за все, на можливість формування грошових потоків за рахунок емісії акцій і облігацій підприємства. Крім того, кон'юнктура фондового ринку визначає можливість ефективного використання тимчасово вільного залишку грошових коштів, викликаний не відповідністю обсягів позитивного і негативного грошових потоків підприємства в часі. Нарешті, кон'юнктура фондового ринку впливає на формування обсягів грошових потоків, що генеруються портфелем цінних паперів підприємства, у формі відсотків і дивідендів.

3. Система оподаткування підприємства. Податкові платежі становлять значну частину обсягу негативного грошового потоку підприємства, а встановлений графік їх здійснення визначає характер цього потоку в часі. Тому будь-які зміни в податковій системі – поява нових видів податків, зміна ставок оподаткування, скасування або надання податкових пільг, зміна графіка внесення податкових платежів – визначають відповідні зміни в обсязі і характері негативного грошового потоку підприємства.

4. Сформована практика кредитування постачальників і покупців продукції. Ця практика визначає сформований порядок придбання продукції – на умовах її оплати; на умовах готівкового платежу; на умовах відстрочення платежу (надання кредиту). Вплив цього фактора проявляється в формуванні як позитивного (при реалізації продукції), так і негативного (при закупівлі сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектуючих) грошового потоку підприємства в часі.

5. Доступність фінансового кредиту. Ця доступність багато в чому визначається сформованою кон'юнктурою кредитного ринку (тому цей фактор розглядається як зовнішній, що не враховує рівень кредитоспроможності конкретних підприємств). Залежно від кон'юнктури цього ринку зростає або знижується обсяг пропозиції «коротких» або «довгих», «дорогих» або «дешевих» грошей, а відповідно і можливість формування грошових потоків підприємства за рахунок цього джерела (як позитивного – при отриманні фінансового кредиту, так і негативного – при його обслуговуванні та амортизації суми основного боргу).

Таким чином, управління грошовими потоками – це найважливіший елемент фінансової політики підприємства, що пронизує всю систему управління. Важливість і значення управління грошовими потоками підприємства важко переоцінити, оскільки від його якості та ефективності залежить не тільки його стійкість в конкретний період часу, але і здатність до подальшого розвитку, досягнення фінансового успіху на довгу перспективу.

Список використаних джерел

1. Марченко, І.С. Економічний механізм формування та використання грошових потоків. Формування ринкових відносин в Україні. 2017. № 12. С. 154-157.
2. Наконечна, А.С. Модель корегування структури капіталу суб'єктів господарювання в умовах адаптації до циклічних змін економіки. Актуальні проблеми економіки. 2016. № 5. С. 182-190.
3. Островська, О.А. Оптимізація Cash-Flow у забезпеченні платоспроможності компанії. Формування ринкових відносин в Україні. 2018. № 3. С. 81-89.